

„Kalle! Andersi a Evo-Lotto! Jste tam?“

Sixten se díval k podkrovnímu oknu pekárny, aby se přesvědčil, vystrčí-li někdo z Bílých růží hlavu a odpoví mu na jeho volání.

„Proč tam nejste?“ křičel Jonte, když v hlavním stanu Bílých růží nebylo vidět žádné známky života.

„Vážně tam nejste?“ tázal se znovu Sixten, už ne-trpělivě.

Okenice se otevřely a objevila se světlá hlava Kalla Blomkvista*).

„Nejsme tady,“ ujišťoval úplně vážně. „To se ti jen zdá.“

U Sixtena se minula tato jemná ironie účinkem.

„Co děláte?“ chtěl vědět.

„Co bys myslel?“ řekl Kalle. „Že si hrajeme na ta-tínka a na maminku?“

„Od vás se dá čekat všechno. Anders a Eva-Lotta tam jsou taky?“ vyptával se Sixten.

Vedle Kalla se objevily další dvě hlavy.

„My tu taky nejsme,“ prohlásila Eva-Lotta. „Co-pak vlastně chcete, Červenáči?“

„Jenom vás trochu praštit po hlavě,“ odpověděl něžně Sixten.

„A jak to bude s Velkým bručounem?“ pokračoval Benka.

*) Čti: kala blúmkvista

„Nebo se budete rozhodovat celé prázdniny?“ ptal se Jonte. „Schovali jste ho, nebo ne?“

Anders hbitě sešplhal po laně, které Bílí používali, aby se mohli rychle spustit ze svého hlavního stanu na půdě pekárny.

„To se ví, že jsme Velkého bručouna ukryli,“ řekl.

Vykročil k vůdci Červených růží, pohlédl mu vážně do očí a odříkával s důrazem na každém slově:

„Pták černý a bílý nehnízdí daleko od pustého hradu. Hledejte dnes v noci!“

„Dej pokoj,“ bylo jediné, co odpověděl na tuto výzvu náčelník Červených. Přesto však ihned shromáždil své věrné v ústraní za rybízovými keři, aby s nimi podrobněji uvážil slova o „ptáku černém a bílém“.

„To bude jistě straka,“ prohlásil Jonte. „Schovali Velkého bručouna do stračího hnízda. To uhodne každé malé dítě.“

„To se ví, Jontíčku, každé malé dítě,“ volala na něho z podkroví Eva-Lotta. „Představ si, že i tak malé dítě jako ty. To máš radost, Jontíčku, vid?“

„Mohu jí nabít?“ optal se Jonte svého vůdce. Avšak Sixten pokládal Velkého bručouna za důležitějšího – Jonte musí zatím se svou trestnou výpravou počkat.

„Nehnízdí daleko od pustého hradu – to bude určitě hradní zřícenina,“ šeptal obezřetně Benka, aby ho Eva-Lotta neslyšela.

„V stračím hnízdě blízko zříceniny,“ řekl spokojeně Sixten.

„Pojďte, už tam běžíme!“

Vrátka k pekařovic zahradě se zabouchla za třemi rytíři Červené růže s takovou ranou, že kočka Evy-

-Lotty se poděšeně probudila z odpoledního spánku na verandě. Pekař Lisander vystrčil z pekárenského okna spokojenou tvář a volal na svou dceru:

„Tak co, kdy už mi rozbouráte pekárnu?“

„My?“ vykřikla dotčeně Eva-Lotta. „Můžeme snad za to, že se Červení ženou jako stádo bizonů? My takhle neboucháme, namouduši!“

„Dejme tomu,“ řekl pekařský mistr a podal ohleduplným rytířům Bílé růže, kteří nebouchají vrátky, plech lákavých loupáčků.

Za chvílku prolétly tři Bílé růže vrátky a přirazily je s takovou silou, že odkvétající pivoňky ztratily s lehkým teskným povzdechem poslední lístky květů. Pekařský mistr Lisander si také vzdychl. Eva-Lotta mluvila o stádu bizonů!

Válka mezi Bílou a Červenou růží vypukla před dvěma lety za jednoho tichého letního večera. Nyní zuřila již třetí rok a nezdálo se, že by některou z válčících stran omrzela. Naopak, Anders často vyzdvihoval třicetiletou válku jako příklad hodný následování.

„Když to vydrželi tak dlouho dřív, dokážeme to my taky,“ ujišťoval nadšeně ostatní.

Eva-Lotta se dívala na věci střízlivěji:

„Představ si, až ti bude čtyřicet! Budeš už tlustý starý dědek a polezeš nějakým příkopem za Velkým bručounem! To se kluci budou bavit!“

To byla neveselá myšlenka. Že se člověku vysmějí. A že našinci bude čtyřicet a že tady budou vedle něho zároveň žít šťastlivci, kterým nebude víc než tak třináct čtrnáct roků. Anders pociťoval nepřekonatelný odpor ke klukům, kteří jednou převezmou všechna hřiště s úkryty a ujmou se války mezi Růžemi a nakonec snad budou natolik nestydatí, že se

jemu vysmějí. **Jemu**, náčelníkovi Bílé růže za dávných slavných dnů, kdy tihle nestydatí kluci ještě ani nebyli na světě! Anders posmutněl. Slova Evy-Lotty ho přiměla, aby si uvědomil, že život je krátký a že si máme hrát, dokud to ještě jde.

„Ale rozhodně už nikdo nebude tak vynikající jako my!“ utěšoval Kalle svého náčelníka. „Něco podobného jako válka Bílé a Červené růže takové nějaké cucáky v životě nenapadne!“

S tím Eva-Lotta souhlasila. Válce Růží se nic nevyrovná. I když z nich jednou budou politováníhodní staří čtyřicátníci, přesto budou stále vzpomínat na nádherné hry. A zároveň na to, jaký to byl pocit, když jsi za jarního večera běžel bosý po jemné trávě Prérie, jak vlaze a příjemně ti šuměla pod nohama voda, když ses brouzдал přes lávku Evy-Lotty na cestě za nějakým rozhodným utkáním, a jak teple svítilo slunce otevřenými okenicemi do podkroví pekárny, až i dřevěná podlaha v hlavním stanu Bílé růže voněla létem.

Válka dvou Růží jistě bude hrou navěky spojenou s letními prázdninami, lehkými větříky a jasným sluncem! Podzimní tma a zimní mrazy způsobily vždycky v bojích o Velkého bručouna bezděčné příměří. Jakmile začala škola, ustalo nepřátelství a neožilo dříve, dokud na Dlouhé třídě zase nerozkvetly kaštiny a kritické zraky rodičů nezkoumaly vysvědčení.

Nyní však bylo léto a válka Růží kvetla o závod se skutečnými růžemi v pekařovic zahradě. Strážmistr Björk*), který byl na obchůzce v Krátké ulici, věděl,

*) bjerck

oč jde, když viděl, jak se kolem něho ženou napřed Červení, a když se pak za několik minut přihnali stejně divoče Bílí a pustili se vzhůru k zřícenině. Eva-Lotta stačila jen zavolat: „Ahoj, strejdo Björku!“ a už její světlá kštica zmizela za nejbližším rohem. Strážmistr Björk se v duchu zasmál. Tenhle Velký bručoun – jak málo stačí dětem k zábavě! Velký bručoun je přece kámen, pouhopouhý nevelký, trochu zvláštní kámen, a přesto stačí, aby udržel při životě válku dvou Růží. Nu ovšem, k válce stačí většinou velice málo! Při tomto pomyšlení si strážmistr Björk vzdychl. Pak se dal rozvážnými kroky přes most, aby si prohlédl auto, které stálo nesprávně zaparkované na druhém břehu řeky. V půli cesty se zastavil a pohlížel zadumaně na vodu, tiše plynoucí pod mostním obloukem. Proud unášel staré noviny. Klidně se kolébaly na vlnách a zvěstovaly velkými titulky zprávu, která byla nová včera nebo předevcírem nebo snad minulý týden. Strážmistr Björk si roztržitě četl titulky.

NEPRŮSTŘELNÝ LEHKÝ KOV – REVOLUCE VE VOJENSKÉM PRŮMYSLU

ŠVÉDSKÝ VĚDEC VYŘEŠIL PROBLÉM, KTERÝM SE ZABÝVALI BADATELÉ CELÉHO SVĚTA

Strážmistr Björk si znovu vzdychl. Kdyby tak lidem stačilo bojovat o Velké bručouny! Nemusel by tu být žádný vojenský průmysl! Ale teď aby se šel podívat na to špatně zaparkované auto.

„Nejdříve budou muset hledat v jeřábu za zříceninou,“ tvrdil Kalle a při tom pomyšlení si spokojeně poskočil.

„Určitě,“ souhlasila Eva-Lotta. „Jiné stračí hnízdo se tak honem nenajde.“

„Proto jsem taky dal Červeným ten vzkaz,“ vysvětloval Anders. „Až si ho přečtou, budou mít pořádný vztek. Myslím, že se tady můžeme utábořit a očekávat jejich útok.“

Přímo před nimi se na kopci tyčily k bledě modrému letnímu nebi klenby staré rozvaliny. Nevlídný starý hrad byl opuštěný, již před staletími ho ponechali samotě a úpadku. Hluboko dole zanechal ostatní budovy města, jen tu a tam se některý dům váhavě vyšplhal po stráni a přiblížil se k velikánovi na návrší. Jako zcela vysunutá přední hlídka stála na polovině cesty ke zřícenině letitá vila, zpola ukrytá hojně rozrostlým hlohem, bezem a třešněmi. Tuto idylku vroubil chatrný plot. Anders se o něj pohodlně opřel zády a rozhodl, že zde budou očekávat návrat Červených.

„Nedaleko pustého hradu,“ řekl Kalle a natáhl se do trávy vedle Anderse. „Záleží na tom, jak se to vezme. Když to srovnáme se vzdáleností k jižní točně, můžeme schovat Velkého bručouna někde u Häsleholmu*). Pořád to ještě bude nedaleko od pustého hradu.“

„To je fakt,“ potvrdila Eva-Lotta. „Nikdy jsme přece neříkali, že stračí hnízdo je přesně za rohem od hradní zříceniny. Jenže na tohle jsou Červení moc hloupí.“

„Měli by padnout na kolena a poděkovat nám,“ prohlásil chmurně Anders. „Mohli jsme jim schovat

*) hesleholmu

Velkého bručouna třeba někde v Hässleholmu, ale mají ho tady u Eklundovy vily – my jsme opravdu hodní.“

„To jsme,“ smála se spokojeně Eva-Lotta. A pak řekla něco naprosto nečekaného:

„Podívejte, tamhle sedí malý kluk!“

Opravdu. Na schůdkách k verandě seděl malý kluk. To úplně stačilo, aby Eva-Lotta rázem zapoměla na Velkého bručouna. Veselá Eva-Lotta, udatná válečnice, mívala chvíle ženské slabosti – nijak nepomáhalo náčelníkovo napomínání, že ve válce dvou Růží se to nehodí. Anderse i Kalla mátlo její chování, jakmile se octla v blízkosti malých dětí. Anders i Kalle měli představu, že všechny malé děti jsou stejně drzé, na obtíž, mokré a usmrkané. Avšak Eva-Lotta se chovala, jako by to byli okouzující skřítki. Když se dostala do kouzelného okruhu takového tvora, ztratila její sportovní postava chlapeckou neohrabanost a chovala se podle Andersova názoru naprosto nerozumně. Natáhla k dítěti ruce a začala zničehonic mluvit hlasem plným zvláštních něžných odstínů, že se Kalla i Anderse zmocňovaly nepříjemné pocity. Hrdá a svévolná bojovnice, rytíř Bílé růže, jako by rázem zmizela. Měli by ji tak v této chvíli slabosti překvapit Červení – a na erbu Bílé růže by se objevila skvrna, kterou by se nepodařilo hned tak smýt, říkali si Kalle i Anders.

Kluk na verandě si všiml, že za vrátky se děje něco neobvyklého, protože se k nim po cestičce zvolna přibatočil. Když spatřil Evu-Lottu, najednou se zastavil.

„Ahoj,“ řekl poněkud nerozhodně.

Eva-Lotta stála za vrátky a na tváři měla úsměv, kterému Anders říkal nepřičetný.

„Ahoj,“ řekla. „Jak se jmenuješ?“

Kluk si ji prohlížel temnými vážnými modrými očima a nezdálo se, že by na něho ten nepřičetný úsměv obzvlášť zapůsobil.

„Rasmus,“ odpověděl a hrabal se palcem u nohy v písku zahradní cestičky. Potom šel k vrátkům a vystrčil mezi lafkami ohrnutý pihovatý nosánek a viděl, že venku sedí na trávě Kalle s Andersen. Vážná tvářička se mu rozšklebila širokým veselým úsměvem.

„Ahoj,“ řekl. „Já jsem Rasmus.“

„Slyšeli jsme,“ prohlásil milostivě Kalle.

„Kolik je ti let?“ zeptala se Eva-Lotta.

„Čtyři,“ řekl Rasmus. „Ale napřesrok mi už bude pět. Kolik bude tobě?“

Eva-Lotta se zasmála.

„Napřesrok už budu stará bába,“ odpověděla. „Co tu děláš? Bydlíš u Eklundových?“

„Nebydlím,“ řekl Rasmus. „Bydlím u tatínka.“

„On bydlí v Eklundově vile?“

„Samozřejmě,“ ozval se dotčeně Rasmus. „Jinak bych u něho nemohl bydlet. To snad je jasné, ne?“

„Čistá logika, Evo-Lotto,“ řekl Anders.

„To je Eva-Lotta?“ zeptal se Rasmus a ukázal na ni palcem u nohy.

„Ano, to je Eva-Lotta,“ řekla Eva-Lotta. „A myslí si, že jsi prima.“

A ježto Červení nebyli dosud v dohledu, přelezla rychle vrátka za tím prima klukem v Eklundovic zahradě.

Rasmusovi nemohlo uniknout, že aspoň jeden člověk má o něho zájem, a tak se rozhodl, že se bude chovat slušně. Šlo jen o to, najít přiměřené téma k rozhovoru.

„Tatínek dělá plech,“ řekl po zralé úvaze.

„Plech?“ povídala Eva-Lotta. „To je klempíř?“

„Ne,“ opravil ji Rasmus. „Profesor, který dělá plech.“

„Výborně! Mohl by udělat plech mému tatínkovi,“ řekla Eva-Lotta. „Víš, ten je pekařem a potřebuje plech pořád.“

„Já tatínkovi řeknu,“ prohlásil přátelsky Rasmus a podal Evě-Lottě ruku.

„Neblázni, Evo-Lotto, nech toho kluka být,“ napomínal ji Anders. „Červení mohou přiběhnout každou chvíli.“

„Jen klid,“ řekla Eva-Lotta. „Já budu první, kdo jim naklepe makovici.“

Rasmus si prohlížel Evu-Lottu s velkým obdivem.

„Komu naklepeš makovici?“ zeptal se.

Eva-Lotta začala vyprávět. O dlouholeté válce mezi Červenou a Bílou růží. O divokých štvanicích v ulicích a uličkách, o nebezpečných úkolech a tajných rozkazech a napínavém plížení za temných nocí. O váženém Velkém bručounovi a o tom, jak se už za chvíli objeví Červení, rozlícení jako sršni, a jaký to bude skvělý boj.

Rasmus jí rozuměl. Konečně chápal, co je smyslem života. Být Bílou růží, protože nic skvělejšího nemůže být. V nejhlubším nitru jeho čtyřleté dušičky vznikala v tuto chvíli prudká touha být takový jako tahle Eva-Lotta a Anders a jakpak se jmenuje ten třetí – Kalle! Být stejně velký a silný a Červeným naklepat makovici a vyrazit válečný pokřik a plížit se a tak dál. Pohlédl k Evě-Lottě očima přetékajíma touhou a prosebně se jí otázal:

„Evo-Lotto, mohl bych taky být Bílou růží?“

Eva-Lotta ho žertem pleskla po pihovatém nosíku.

„Ne, Rasmusi, jsi ještě moc malý.“

Teď se Rasmus rozzlobil. Posedl ho posvátný hněv, když slyšel nenáviděná slova – „Jsi ještě moc malý“. Stále a stále to musel poslouchat. Zlostně se na Evu-Lottu podíval.

„Tak si myslím, že jsi hloupá,“ prohlásil. A když dospěl k tomuto názoru, zanechal ji osudu. Radši se půjde zeptat kluků, jestli by nemohl být Bílou růží.

Oba stáli u vrátek a se zájmem se dívali k dřevěné kůlně.

„Poslyš, Rasmusi,“ řekl ten, který se jmenoval Kalle, „čipak je tamhleten motocykl?“

„Samozřejmě tatínekův,“ odpověděl Rasmus.

„Neříkej,“ podivil se Kalle. „Profesor na motocyklu? A nezamotají se mu vousy do kola?“

„Jaké vousy?“ rozzlobil se Rasmus. „Tatínek nemá žádné vousy.“

„Že ne?“ povídal Anders. „Všichni profesoři mají vousy.“

„A nemají,“ řekl Rasmus a vracel se důstojně k verandě. Tyhle děti jsou přece všechny hloupé, už se s nimi nebude bavit.

Když přišel do bezpečí na verandě, otočil se a křičel na ty tři u vrátek:

„Jéje, vy jste hloupí! Můj tatínek je profesor, který nemá vousy a dělá plech.“

Kalle, Anders a Eva-Lotta se pobaveně dívali na rozzlobenou postavičku na verandě. Přece ho nechtěli zlobit. Eva-Lotta udělala několik rychlých kroků, chtěla se za ním rozběhnout a potěšit ho trochu, rychle se však zarazila. V tu chvíli se totiž za Rasmusem otevřely dveře a někdo se v nich objevil. Byl

to opálený mladý muž, asi pětaticátník. Pevně Rasmuse chytil a vysadil si ho na rameno.

„Máš pravdu, Rasmusi,“ řekl. „Tvůj tatínek je profesor, který nemá vousy a dělá plech.“

S Rasmusem na rameni šel k nim po písčité cestě a Eva-Lotta pocítila lehké rozpaky, protože se přece octla na soukromém pozemku.

„Vidíš, že nemá vousy?“ volal Rasmus vítězoslavně na Kalla, který nerozhodně otálel u vrátek. „Takže může jezdit na motocyklu,“ pokračoval Rasmus.

V duchu si představoval tatínka s dlouhými vlajícími vousy, které se mu zapletly do předního kola, což mu připadalo krajně odporné.

Kalle s Andersem se zdvořile uklonili.

„Rasmus říká, že děláte plech,“ promluvil Kalle, aby se už nemluvílo o těch voustech.

Profesor se rozesmál.

„Skoro by se tomu dalo tak říkat,“ vysvětloval. „Plech... lehký kov, udělal jsem takový menší vynález, rozumíte.“

„Jakýpak vynález?“ se zájmem se tázal Kalle.

„Přišel jsem na to, jak udělat lehký kov neproniknutelný,“ řekl profesor. „Tomu říká Rasmus dělat plech.“

„Ale o tom jsem četl v novinách,“ řekl horlivě Anders. „Tak to jste určitě slavný!“

„No jéje, to se ví!“ ujišťoval Rasmus ze svého vyvýšeného místa. „A vousy nemá! Abyste věděli!“

Profesor nijak nerozváděl otázku své slávy.

„Tak, Rasmusi, půjdeme se najíst,“ řekl. „Usmažím ti šunku.“

„Nevěděla jsem, že bydlíte u nás ve městě,“ řekla Eva-Lotta.

„Jenom přes léto,“ vysvětloval profesor. „Najal jsem si tuhle chalupu na léto.“

„Maminka je v nemocnici a my dva tady budeme na letním bytě,“ řekl Rasmus. „Jenom my dva. Abyste věděli!“